

[Jørgen Estrup]

Den økonomiske udvikling i Sovjet og Østeuropa er afgørende for at mindske og fjerne de europæiske konflikter. Derfor er de hidtidige initiativer i EF-regi og til en europæisk miljøfond vigtige og regeringens forslag om en industrialiseringsfond for Østlandene og en puljebevilling til erhvervsudvikling helt nødvendigt.

Men det er ikke nok. Især på to punkter af stor betydning for den økonomiske udvikling i Østlandene bør den vestlige verden nu vise fleksibilitet og imødekommenhed. Det gælder EF's holdning til handelsforholdene med Østeuropa, hvor man bør strække sig langt for at give Ungarn og andre Østlande, som nu omstiller sig til et andet økonomisk system, den adgang til EF-landenes marked, som de ønsker.

Det andet punkt drejer sig om den teknologiske udvikling. En økonomisk udvikling og integration i Europa er ikke forenelig med det forældede, bureaukratiske system, som hedder COCOM-reglerne; det er på tide, vi får løst disse snærende bånd og selvskabte plager.

Derfor er det også velgørende, at man i NATO-regi også begynder at forstå nødvendigheden heraf. På det allerede omtalte møde for tre uger siden i NATO-parlamentarikerforsamlingen var der enighed om både at anbefale større åbenhed i EF og en begyndende reduktion af COCOM-reglerne.

Det vigtigste for at holde udviklings- og demokratiseringsprocessen i gang er måske nok, at vi intensiverer arbejdet om det mellemfolkelige samkvem i forlængelse af CSCE-processen. Der er allerede gjort meget, og der er også gjort meget på dansk initiativ. Her har i dag jo fra flere sider været nævnt Kulturinstituttet i Riga.

Jeg synes, at vi bør bestræbe os på, at vi i hvert fald på et meget iøjnefaldende punkt, nemlig visumbestemmelserne, nu får løst op. Hvis jeg igen må citere fra Mary Daus artikel, så skriver Mary Dau:

»Hvornår går det op for NATO-landene, at det er os, der i stigende grad rejser skranker for den frie bevægelighed i takt med, at Østlandene opfylder CSCE's krav?«

Det er forstemmende fra en ekspert i de forhold at skulle høre den slags. Jeg synes, vi nu må gøre, hvad vi kan for at få løst op for visumbestemmelserne, og vi bør også på et andet punkt bestræbe os på at lette samkvemmet. Det gælder de omkostninger, der er forbundet med,

at danske, ikke mindst studerende, modtager besøg af personer fra Sovjet og Østeuropa. De har store udgifter i forbindelse med gebyrer og andre ting. Vi bør forsøge at lette omkostningerne ved den slags samkvemsbesøg, som jo er med til at fremme processen.

Det initiativ, som den allerede foreslåede dagsorden påpeger om en særlig fond til støtte for mellemfolkelig udveksling mellem Danmark og østeuropæiske lande samt Sovjetunionen, støtter vi helhjertet fra radikal side. Vi synes, det er væsentligt, og vi synes, man i den forbindelse skal overveje, om man ikke også så skal lave et egentligt sekretariat, hvor man i høj grad kan planlægge og koordinere foranstaltningerne. Derved vil man faktisk have skabt sikkerhed for, at processen bliver varig og af vigtighed.

Til slut vil jeg blot føje til, at det er vigtigt, at vi understreger, at det er den folkelige forståelse og den folkelige kontakt, som holder processen i gang, og det er derfor, at indsatsen i høj grad skal sættes ind.

Formanden:

Jeg skal her afbryde forhandlingen og udsætte mødet. Det genoptages i dag kl. 13.00.

Mødet udsat kl. 11.55

Mødet genoptaget kl. 13.00

Forhandlingen genoptoges.

Duetoft (CD):

Jeg vil gerne starte med at takke ministeren for svaret og selvfølgelig markere, at vi er helt enige i de vurderinger, som ministeren er kommet med. Jeg er lige ved at sige, at dette er en vanskeligere debat end dem, vi plejer at have, for hvis den som normalt varer 4 timer, kan der jo være sket meget, fra debatten startede, til den slutter, med den hastighed, det sker i Østeuropa i øjeblikket.

Men med udgangspunkt i situationen, da debatten startede, er vi i hvert fald helt enige med regeringen. Det er jo en spændende udvikling, og vi vil da gerne sige held og lykke til Gorbatsjov og ønske ham alt muligt godt, men jeg føler nu alligevel anledning til at sige ikke held og lykke, men tak til en anden, nemlig den tidlige-